

Сынып жұмысы

Бір айнымалысы бар сызықтық теңдеу

Сабақтың барысы :

- I. Үй тапсырмасы.
- II. “Қайталау сұрақтары”
- III. “Кім жылдам”
- IV. Деңгейлік тапсырма.
- V. Логикалық есептер.
- VI. Ондық бөлшектерді процентке айналдыру.
- VII. Тест жұмысы.
- VIII. Карточкамен жұмыс.
- IX. Жарнама орнату.

Қайталау сұрақтары

- Алгебралық өрнектің мәні дегеніміз не?
- Теңбе-тең өрнектер дегеніміз не?
- Жақша алдында “+” таңбасы болса, онда.....?
- Жақша алдында “-” таңбасы болса, онда.....?
- Ұқсас қосылғыштарды біріктіру дегеніміз не?
- Сызықтық теңдеу дегеніміз не?

Кім жылдам?

Кестеде берілген өрнектің жауабымен бір бағанға өрнектің тұсындағы әріпті қойыңдар.

е. $3x - 15 = x + 3$

у. $7 - 3x = x + 11$

д. $2x + 3 = x + 13$

ң. $4(5 - x) = 3x - 1$

т. $x - 2 = x + 4$

е. $5(x - 1) = 4x + 4$

8	9	3	10	9	-1

8	9	3	10	9	-1
т	е	ң	д	е	у

- Есеп. Қазір әкесінің жасы баласынан 10 есе үлкен, ал 10 жылдан кейін тек 4 есе ғана үлкен болады. Баласы неше жаста?

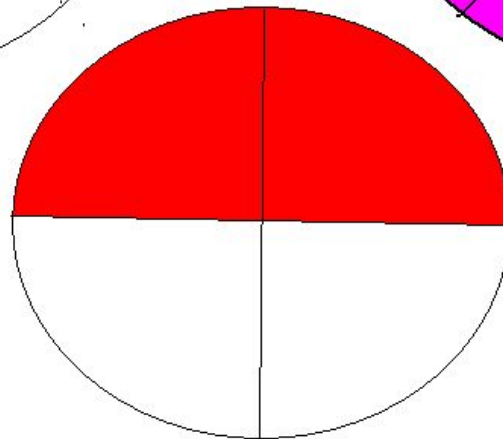
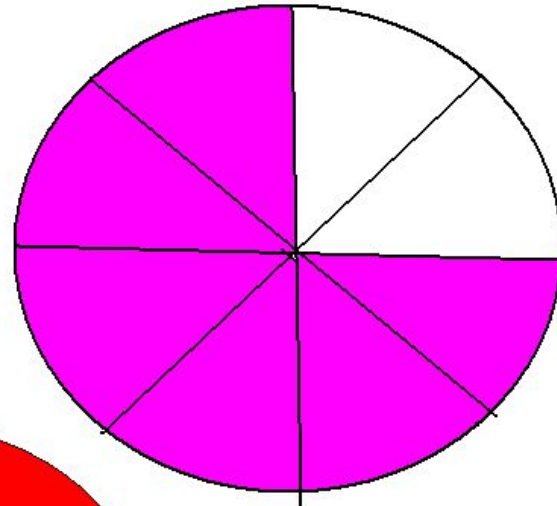
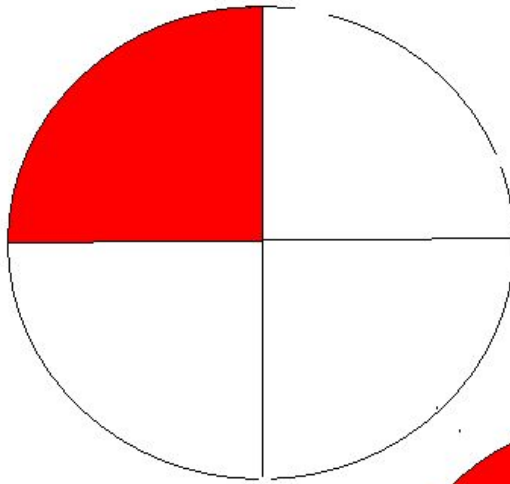

- Шешуі: баласы: x
- әкесі: $10x$
- Баласы неше жаста?
- $4(x+10)=10x+10$
- $4x+40=10x+10$
- $10x-4x=40-10$
- $6x=30$
- $x=5$
- Теңдеудің шешімін зерттеу: баласы – 5 жаста, әкесі - 5
- 10 – жылдан кейін:
- баласы – 15 жаста
- әкесі – 60 жаста болады.
- Жауабы: баласы – 15 жаста
- әкесі – 60 жаста

Суретпен жұмыс

Деңгейлік тапсырма

а) $6x-7=x+3$ ә) $5-3x=2x-8$ б) $7x+3=x+15$

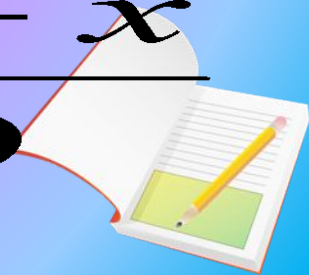
В.

а) $2(6-x)-11=5(3x+7)$ ә) $3(8-x)+9=6(2x-7)$

С.

$$\frac{x-1}{5} = \frac{5-x}{2} + \frac{x}{4}$$

$$\frac{3x-1}{6} - \frac{2x}{3} = \frac{5-x}{9}$$

Логикалық есептер

I-топқа сұрақтар:

- 1.1 минут 1 сағаттан неше минут кем?
2. 50 саусақ көріну үшін неше баланың қолы керек?
3. Үстелде 5 стақан сүт тұрған еді. Әсел 1 стақандағы сүтті ішіп, стақанды үстелге қойды. Үстелдің үстінде неше стақан қалды?
4. Жаңа туған пілдің баласы 1 тоннаның $\frac{1}{8}$ бөлігін тартады. Жаңа туылған пілдің баласы неше кг тартады?

II-топқа сұрақтар:

1. Баспалдақ 15 басқыштан тұрады. Баспалдақтың тура ортасында тұру үшін нешінші басқышты басу керек?
2. “Спутник” жер шарын 103 минутта айналып өтті, ол неше сағат, неше минутта айналып өтті?
3. Бірлігі мен ондығын қосқанда 2-ге тең болатын екі таңбалы сандарды ата.
4. Кит 250000 кг. Ол неше тонна?

III-топқа сұрақтар:

1. Ат жұбы 5 километр жүгіріп өтті. Аттың біреуі неше километр жол жүгіріп өтті?
2. 1 сағаттың 1 тәуліктен неше сағаты кем?
3. Үстелде 4 алма жатыр, оның біреуі 2-ге бөлінген, үстелде неше алма жатыр?
4. Түнгі сағат 11-де жауын жауып тұрса, 24 сағаттан соң күн шығып тұруы мүмкін бе?

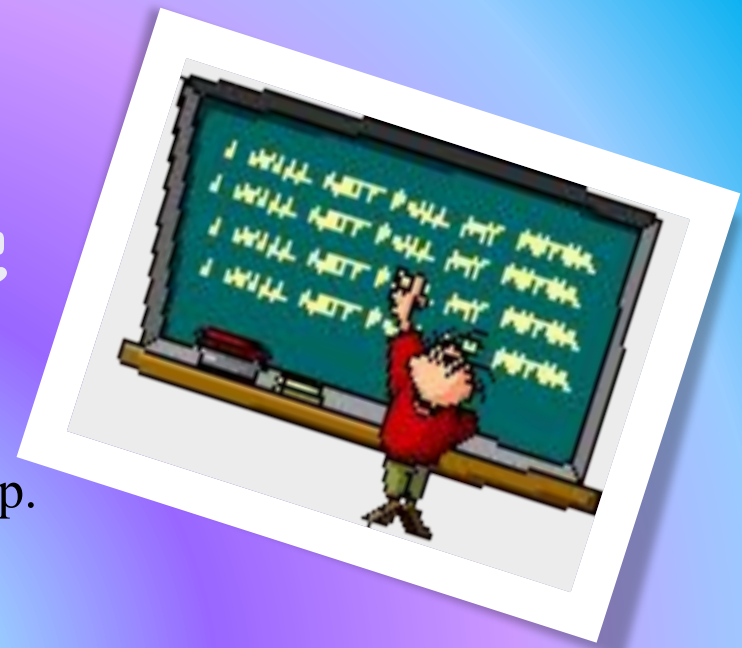

Сергіту сәті

Оқулықпен жұмыс

№1266. Бөлшектерді процентпен жазыңдар.

- 1) $9/100$; $51/100$; $93/100$; $1/10$; $1/20$;
- 2) $1/25$; $3/5$; $3/10$; $3/4$; $1/50$;
- 3) $0,91$; $1,5$; 2 ; $2,7$; $3,2$;
- 4) $0,1$; $0,01$; $0,08$; $0,8$; $1,6$;

№1267.

- 1) 1 метрдің 1%-і, 7%-і, 40 %-і неше сантиметр?
- 2) 1 центнердің 1%-і, 15%-і, 75 %-і неше килограмм?
- 3) 1 килограмның 1%-і, 3%-і, 10 %-і неше грамм?

Тест жұмысы

- Шамалардың жүзден бір үлесі _____ деп аталады.
А) бөлшек   Б) шама   С) натурал сан   Д) процент
- Процентті бөлшекпен немесе натурал санмен жазу үшін, процент санын 100-ге бөлу керек.
А) ия   Б) жоқ
- Проценті бойынша санды табу үшін:
1. бірінші санды екінші санға бөлу керек;
2. шыққан санды процентпен өрнектеу керек.
А) ия   Б) жоқ
- 1 дециметрдің 0,01-і неше миллиметр?
А) 2 мм   Б) 1 мм   С) 0,1мм   Д) 0,2 мм
- Бөлшекті немесе натурал санды процентпен жазу үшін, оны 100-ге көбейтіп, процент белгісін тіркеп жазу керек.
А) дұрыс   Б) дұрыс емес

Тест жауаптары

1. Д

2. А

3. Б

4. Б

5. А

Карточкамен жұмыс

I-топ.

1. Сандардың арифметикалық ортасын табыңдар: 14,18, 20,23.

2. Амалдарды орындаңдар:

$$2,78 - 0,318 = \quad \quad \quad 0,316 + 2,7189 =$$

3. Теңдеуді шешіңдер:

$$(x + 2,6) : 0,8 = 7,45$$

II-топ.

1. Сандардың модасын табыңдар: 7,9,10,8,6,1,6,0,5,3,1,6.

2. Есептеңдер:

$$5,2 \times 3,1 = \quad \quad \quad 9,5 : 1,9 =$$

3. Теңдеуді шешіңдер:

$$17 \times (3x - 16) = 85$$

III-топ.

1. Сандардың өзгеріс ауқымын табыңдар: 41,43 40,39.

2. Есептеңдер:

$$0,07 + 13,23 = \quad \quad \quad 18,3 - 7,65 =$$

3. Теңдеуді шешіңдер:

$$87 : (4x + 5) = 3$$

Жарнама орнату

Бағанға жарнамалар орнату үшін баған орналасатын жерді анықтау керек. Ол үшін 500 км жолдың қандай бөлігінде қандай мекеме орналасқанын анықтап, соған сәйкес жарнамаларды жапсыру керек.

1	Электр торабы	10%
2	Ұн зауыты	20%
3	Банк	25%
4	Шаштараз	5%
5	Асхана	70%
6	Жанармай құю бекеті	50%
7	Фабрика	80%
8	Компьютер	60%

- □ **Қыңырдың жасы.**
- Есепке құмар бір кісі қыңырдан:
- - Жасың нешеде? – деп сұрапты. Сонда ол:
- Менің 3 жылдан кейінгі жасымда үш еселеңіз, содан соң 3 жыл бұрынғы жасымды үш еселеңіз. Алғашқы көбейтіндіден соңғы нәтижені шегеріңіз. Сонда менің жасымды табасыз. Ол кісі нешеде?
- *Жетесінде жоқ,*
- *Жете сыйламайды.*
- **Шешуі:** Қыңырдың қазіргі жасын x десек, есеп шарты бойынша:
- $3(x+3) - 3(x-3) = 3x+9 - 3x + 9 = 18$
- Тексеруі:
- $18+3=21;$
- $18 - 3=15;$
- $21 \times 3 - 3 \times 15 = 63 - 45 = 18.$
- Жауабы: **Қыңырдың жасы. 18-де.**

X. Бағалау. Оқушылардың шығарған есептеріне қарап баға қойылады.

XI. Үйге тапсырма. №1269, №1271 319-бет.

Ашық сабақтар